

BESZÉLGETÉS A NYOMORRAL

— Sétaközben a városházán. —

(Saját tudósítónktól.) A városházán három nap óta szorgosan folyik a hadbavonult katonák családjainak járó állami segély kiosztása. A jelentkezők oly tömegesen szoronganak a városháza folyosóján, hogy a rendes, sima lebonyolítás miatt sorcédulákat kénytelenek kiosztani. Cicatricis Lajos dr. főispán intézkedésére a tanfelügyelő vezetése alatt befolyt összeírásokat a pénzügyigazgatóság soron kívül átrevideálta. Mindegyik igényjogosult részére egy kis könyvecskét osztottak ki. A pénzügyigazgatóság a segélyösszegek kiosztásával — az állami adókat kezelő — városi adóhivatalt bízta meg.

Laczkovics János tanácsi kiadó elé 6—8 gyerekes anyák jönnek, kiknek igazolásuk után könyvecskéikbe bevezetük az első segélyezés összegét. Azok, akiknek kenyérkeresőjét az első mozgósítások alkalmával beszélték katonai szolgálattételre, másfél havi állami segélyben részesülnek. Eddig 2300 a jelentkező, akik közül az első két napon 320-nak osztották ki a segélyt.

Batyual, legjobb ruháikban jönnek fel a városházára a segélyt-kérő asszonyok. Egyikük-másikuk gyermekét is magával hozza s kézen fogva szorongattatja a szűk, zsúfolt teremben. Olyanok ezek, akiket eddigelé csak pénzbeli és természetbeni ellátással válahogy csak fenntartott a társadalom jószívűsége, de akik immár türelmetlenül várják nyomoruk enyhítésére a rendszeres állami segély kiosztását.

Az egyik asszony, egy sápadt, beesett mellű, a padra eldőlve alussza álmát. Lát-szik rajta, hogy ki van „dőlve“ a munkától, s a keze egészen „kiállott“ a sok mosástól.

Gyengédem felköltöm:

— Miért alszik még délelőtt is, jó asszony? — kérdelem.

— Reggelig dolgoztam, mostam, hát muszáj csak valamikor pihenni... s ujólag visszadólt a kemény fapadra. A délelőtti nap-sugár bevetődött az ablakon és megvilágította a szegény asszony ráncos arcát.

Egy öreg, tőpörödött anyóka, a kalapja régi-módi, kifakult selyemruhában idegesen, türelmetlenül várja, hogy mikor kerül reája a sor. A nagy szegénységben iparkodik fényes, ünneplő ruháját eltakarni, szeretné, ha valamivel is szegényebb volna. Nem találja helyét. Ide-oda tipeg:

— Egyetlen támaszom vitték el. A fiam, ki féltő gonddal tartott el. Vasuti munkás volt, jó kereső. Ami pénzünk volt, elvitte. A háboruba is csak kell pénz. Resteltem — s szégyenkezve húzta ki selyem-szoknyája ráncait — de hát a szükség mégis csak idehozott.

Az egyik, gyermekét cipelve, tarka kendőjébe köti gondosan a kapott pénzt, örömmel néz végig a várakozókon. A gyerek belekapaszkodik anyja hajába és siránkozva mondja:

— Fáj! Éhes vagyok, anyám kenyeret. Adjál...

— Csitt! hallgass! Lesz már kenyér. Eből kifizetem a lakást, veszek egy font szalonnát meg egy cipőt — a többi a perselybe dobom, a szegényeknek.

— Az uram vitték be, 8 gyerekem van, enni kell nekik adni, nem veszhetünk éhen. Csak a szép ruhás hölgyeket áldja meg az isten, mennyi jót tesznek s mennyit fáradoznak, még ki is jött hozzám a multkor egy, a cselédjét is elhozta. S pénzt adott, hogy vegyek rajta tejet, mert tápiálnom kell a csecsemőt. Most odahaza van, nincs tejem — s ványadt mellére mutatott — a gummit szijja és folyton ri...

Ahogy megindult az állami segélyezés, csak akkor tűnik fel, hogy mily óriási

összegek kerülnek kiosztásra, apróra osztva szegény emberek között. Az első két napon 320-an másfél havi segélyük fejében 20,000 koronát kaptak. Szegeden az összes segélyre szorultak részére másfél havi segélyezésül 200,000 koronát, egy óra 140,000 koronát osztanak ki. Ha így egymás mellé rakjuk azokat a 70—80 koronákat, amiket egyesek kapnak, egy év alatt 1,680.000 koronát fognak kiosztani.

HIREK

0000

Angol szerénység.

(Saját tudósítónktól.) A nemes lord Beresford igen temperamentumos beszédet tartott Londonban a minap. A lapok hiányos távirati közlését egy kissé kiegészítve a beszéd, melyet érdemes a jövő század vicclapjainak számára megörökíteni, így hangzhatott:

— A t. kormány javaslatát, amely megtiltja, hogy angol állampolgár külföldivel üzletet kössön és hogy külföldinek adósságát megfizesse, a magam részéről nem tartom elég erélyesnek. A mai viszonyok között, mikor dicső hadseregünk egyik csapást a másik után sújtja a gyáván visszavonuló német hordákra, amelyek még ma is a hunok idejéből harci készséggel merték velünk fölvenni a versenyt, nem szabad félrehabilyokkal megelégednünk. (Ugy van! Helyes! — a baloldalon.)

— A t. kormány titkolódzása dacára is, ma már tudott dolog, hogy rettenthelen vitézségű katonáink Berlin alatt állanak. (Mozgás közepén.) Ez egyáltalán nem meglepő, ezt vártuk a győzhetetlen angol hadseregtől, mely hivatalos volt példát szolgáltat-

Amerikai szenzációk.

Hanns Heinz Ewers, az ismert nevű német író a háború kitörése Newyorkban érte s nem siethetett már haza fegyvert ragadni. Augusztus tizenötödiki kelettel érdekes levelet írt a „Berliner Zeitung am Mittag“-nak a newyorki hangulatról:

— A Broadwayn fel és alá, valamennyi utcán és avenuen, a subway-n és a magvasuton mindenütt az újságárusok rohannak és kiáltoznak:

„All about the war, all about the war! War special extra!“ (A háború összes részletei, háborus külön kiadás!)

Nem akarok újságot venni. Tudom, tele vannak a legaljasabb hazugságokkal. És mégis megvesszük őket, mindig és mindig újra öt-tíz-husz lapot naponta. Mindennap ugyanazt olvashatja az ember. A szerbek nagy győzelme, 40,000 főnyi osztrák-magyar haderő megsemmisítése! Ez a legkisebb szám, de néha 100,000, sőt 400 ezer is. Az amerikai sajtó szerint „annihilated“ osztrák-magyarokat két millióra becsülöm. A németeknek sem megy sokkal jobban: mindennap három-négy csatahajót s ugyanannyi Zeppelin lövöldöznek össze. Belgiumban, Lotharingiában, Elzászban naponta megverik őket s számtalan foglyot és ágyut veszítenek. Ezzel szemben a szerbek, montenegróiak, belgák, franciák, angolok a hősiesség mintaképei. Egy francia katona Elzászban egymaga tart egy egész napig egy falat három német zászlóaljjal szemben s egy belga lovashadnagy ugyancsak egymaga harmincöt ulánust fog el. Egy másik francia felugrik a robozó német katonavonatra, ledobja a vonatvezetőt, a vonatot Francia-

országba vezeti s a legközelebbi állomáson ezeregyszázhusz ulánust szolgáltat be fogolyként. Roland Carros ur ráül aeroplánjára, elindul Lüttichnek, megsemmisíti termézetesen s hősi halált hal. Szerencsésebb Pegoud ur, aki Metzbe repül, a Zeppelin-csarnokot és a löporraktárakat jól célzott bombával megsemmisíti s sértetlenül tér vissza Párisba, habár gépét néhány száz golyó furta át. Nagy hőstettet vittek véghez a herstali bátor asszonyok, akik forró vizet zudítottak az ablakokból a katonákra s háromezer németet öltek meg. De ez csak néhány példa, mindennap olvasunk hasonló történeteket a lapokban.

Külön fejezet a német kegyetlenkedések The Germann Atrocities. Így már „rég beigazolódt“, hogy a németek dum-dum lövegeket használnak. Ez természetesen nem akadályozta meg, hogy a szomszéd hasábon viszont bebizonnyítsák napnál fényesebben, hogy a németek a képzelhető legrosszabbak. Az osztrákokat ugyan minden nap legyőzik a szerbek, de ők azzal boszulják meg magukat, hogy a foglyoknak kitolják szemüket s asszonyaikat agyonütik. Kis gyermekeket szurnak le, de mégis humánusabbak, mint a németek, akiknek „kiéhezett ulánusai Belgiumban csecsemőket sütöttek meg“. Ezzel szemben valóban csodálatraméltó a szövetségesek eljárása, akik végtelenül nemese s humánusan ápolják valamennyi német sebesültet.

Berlinben különösen aljasan bántak el a szocialistákkal: a hadüzenet utáni napon ugyancsak dr. Liebknechtet és menyasszonyát, Luxemburg Rózát lötték agyon, de „a következő napon már lekaszabolták mind a százegy szocialista képviselőt“. A szegény amerikaiak is nagyon pórul jártak Németor-

szágban. Elfogták s bezárták őket, a nőket a katonák meztelenre vetkőztették s ugyanakkor kutatták, közben ellopva pénzüket s ingóságait. Csak a pusztá életüket menthették meg. Ezzel szemben Magdeburgban három-ezer olaszt löttek agyon, mert egy közülök azt kiabálta: „Evviva Italia!“

Ha hazatért amerikaiak elismeréssel nyilatkoztak a bánásmódról, amelyben őket Németországban részesítették s elítélőleg Angliáról, Belgiumról és Franciaországról, akkor ezeket a nyilatkozatokat az amerikai jungó lapok egészen apró betűkből a tizedik oldalon közlik, míg a németellenes hazugságokat óriási betűkkel az első oldalon!

Az embernek tátva marad a szája az angol-amerikai sajtó történelmi és földrajzi tudásától. Egy lap például piros óriás betűkkel közli az élen:

German Baltic Fleet bottled up by Dardanelles.

Vagyis, hogy a német balti flottát Dardanelláknál megsemmisítették. Egy másik lap szerint Basel fontos belga vár, míg Mülhausen kulcsa Bajorországnak. A világhírű Harvard egyetem egyik történelmi tanára Milán király megöletéséről ír, míg egy másik szerint Albert belga király alapította a Kongó királyságot. Néha Antwerpen uralja az Északi-tengert, néha pedig Riga. A legkisebb német lap sem tűrne egy napig sem olyan tudatlan újságirót, mint amilyenek itt a legnagyobb lapoknál ordítognak. Arról már nem is beszéltek, hogy Emmich tábornok öngyilkos lett, hogy a német trónörökös meggyilkolták, hogy az oroszok Brandenburgban, a szerbek pedig Budapesten vannak már. S ezeket a lapokat naponta több százezer ember olvassa!